

เมธินี ช่วยเรื่อง 2554: สภากาชาดฟาร์มปลานิลเชิงพาณิชย์ในประเทศไทย ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร) สาขาการจัดการ
เทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร ภาควิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร อาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูดิมา ไวศรายุทธ์, Ph.D. 102 หน้า

งานวิจัยนี้ศึกษารูปแบบการเพาะเลี้ยงและโซ่อุปทานปลานิลเพื่อส่งโรงงานแปรรูปอาหาร
และผลิตภัณฑ์แช่แข็งของไทยโดยทำวิจัยเชิงสำรวจเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากเกษตรกรจำนวน
9 จังหวัดในเขตภาคตะวันออกและภาคตะวันตกและสัมภาษณ์เชิงลึกกับโรงงานแปรรูปในจังหวัด
สมุทรสาครเพื่อสรุปสถานการณ์ การดำเนินงาน และปัญหาที่เกิดขึ้นตามแนวทางแบบจำลอง
อ้างอิงการดำเนินงานโซ่อุปทานหรือSCOR Modelเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โครงสร้างโซ่
อุปทาน และทราบถึงแนวทางการประสานงานระหว่างสมาชิกภายในโซ่อุปทาน ผลการศึกษา
พบว่าเกษตรกรมีเทคนิคการเพาะเลี้ยงปลานิล 2 เทคนิคหลัก คือการเพาะเลี้ยงแบบบ่อดินและแบบ
กระชังในแม่น้ำขึ้นอยู่กับสภาพทางภูมิศาสตร์ของแหล่งเพาะเลี้ยง เกษตรกรส่วนใหญ่ยังไม่ได้
รับรองระบบมาตรฐานฟาร์ม GAP และเลี้ยงแบบรายเดี่ยวมากกว่าการเป็นกลุ่มสมาชิกทาง
การเกษตร รูปแบบการดำเนินงานของเกษตรกรในแต่ละเทคนิคมีความคล้ายคลึงกันในการ
จัดหา และการส่งมอบแต่การดำเนินงานในการเพาะเลี้ยงมีความสัมพันธ์กับเทคนิคการเลี้ยง
โดยเฉพาะด้านอาหารมีการใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูปในการเลี้ยงแบบกระชังในแม่น้ำที่เน้นการเลี้ยง
เพื่อเชิงพาณิชย์ซึ่งส่งผลให้ปริมาณผลผลิตสูงกว่าการเลี้ยงแบบบ่อดินซึ่งเลี้ยงด้วยอาหารธรรมชาติ
ภายในบ่อแต่ทั้งนี้การที่ใช้อาหารเม็ดสำเร็จรูปส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงด้วย สำหรับข้อมูลด้าน
โซ่อุปทานพบผู้มีส่วนเกี่ยวข้องประกอบด้วย เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลานิล ผู้รวบรวม และโรงงาน
แปรรูปผลิตภัณฑ์ปลานิล โดยความเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรและโรงงานแปรรูปโดยตรงนั้นมี
น้อยโดยมากจะผ่านผู้รวบรวมเป็นหลัก และพบความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ผู้ค้าปัจจัยการ
ผลิต เกษตรกร ผู้รวบรวม ผู้ประกอบการ รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ในระดับต่ำ

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก